

Warszawa, 9 października 2025 r.

Szanowna Pani Jolanta Sobierańska-Grenda, Ministra Zdrowia,

Szanowna Pani Ministro,

W imieniu Green REV Institute, Federacji Bezpieczna Żywność oraz ponad 80 organizacji społecznych, przedstawicieli i przedstawicielek nauki, a także w imieniu rodziców i osób uczących się, w nawiązaniu do trwających prac dot. projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 czerwca 2025 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego, zwracamy się do Pani z prośbą o uwzględnienie głosu strony społecznej.

Przedstawione przez stronę Green REV Institute i Federację Bezpieczna Żywność stanowiska, które załączamy, wskazują na liczne zagrożenia, jakie niesie ze sobą proponowana regulacja w obecnym kształcie. Projekt ten może przyczynić się do pogorszenia stanu zdrowia dzieci i młodzieży, utrwalenia nie zrównoważonego modelu żywienia oraz do systemowego wykluczenia części uczniów i uczennic.

Poniżej przedstawiamy syntetyczne podsumowanie kluczowych zagrożeń, jakie wynikają z **projektu rozporządzenia przedstawionego do konsultacji publicznych:**

a. Naruszenie prawa do posiłku i wykluczenie żywieniowe

Projektowane rozporządzenie wprost narzuca obowiązek serwowania mięsa dwa razy w tygodniu, ryb raz w tygodniu oraz codziennego podawania dwóch porcji produktów

mlecznych z możliwością zastąpienia tylko jednej porcji alternatywą roślinną. Brak realnych, pełnowartościowych i systemowych alternatyw dla tych produktów stanowi formę **dyskryminacji i systemowego wykluczenia**.

Problem dotyczy szerokiej grupy dzieci i młodzieży:

- **Na dietach roślinnych** z powodów etycznych i światopoglądowych.
- **Z alergiami i nietolerancjami pokarmowymi** (np. na białka mleka krowiego czy ryby).
- **Na dietach eliminacyjnych** z przyczyn religijnych.

Jak wynika z badań Green REV Institute, **dziś tylko 6,5% uczniów ma dostęp do ciepłego posiłku roślinnego w szkole**, a **ponad 17% czuje się dyskryminowanych ze względu na swoją dietę**. Nowy projekt rozporządzenia, zamiast rozwiązywać ten problem, instytucjonalizuje go, naruszając konstytucyjną zasadę równego traktowania (art. 32 Konstytucji RP) oraz prawo do żywności.

b. Zagrożenie dla zdrowia dzieci i młodzieży

Projektowane przepisy stoją w sprzeczności z aktualną wiedzą naukową i rekomendacjami międzynarodowych organizacji zdrowotnych.

- Ryzyko chorób cywilizacyjnych** - Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) już w 2015 roku zaklasyfikowała **mięso przetworzone (wędliny, parówki) do grupy 1 czynników rakotwórczych** – obok tytoniu i azbestu. Czerwone mięso znajduje się w grupie 2A jako "prawdopodobnie rakotwórcze". Nadmierne spożycie produktów odzwierzęcych jest jednym z głównych czynników ryzyka otyłości, cukrzycy typu 2, chorób sercowo-naczyniowych i niektórych nowotworów.
- Problem otyłości** - najnowsze raporty UNICEF alarmują, że po raz pierwszy w historii **więcej dzieci na świecie jest zagrożonych otyłością niż niedożywieniem**. Problemem

staje się nie tylko brak jedzenia, ale także łatwy dostęp do żywności wysokoprzetworzonej, która wypiera zdrowsze diety. W Polsce już ponad 1/3 dzieci ma nadwagę lub otyłość, a projektowane przepisy, promując dietę bogatą w produkty odzwierzęce, mogą ten problem pogłębiać.

- c. **Antybiotykooporność** - mięso i nabiał podawane w szkołach pochodzą głównie z ferm wielkotowarowych, gdzie masowo stosuje się antybiotyki. Przyczynia się to do narastania problemu antybiotykooporności, którą WHO uznaje za jedno z największych globalnych zagrożeń dla zdrowia.

Narzucanie modelu żywienia opartego na produktach odzwierzęcych jest nieuzasadnione naukowo i może prowadzić do dalszego pogarszania się stanu zdrowia publicznego.

c. Prawo do życia w czystym środowisku

Projekt rozporządzenia całkowicie ignoruje wpływ produkcji żywności na środowisko i kryzys klimatyczny, utrwalając wysokoemisyjny model żywienia. Znakomita większość produktów odzwierzęcych w Polsce pochodzi z ferm tzw. przemysłowych, których funkcjonowanie ma katastrofalne skutki.

- a. **Emisja gazów cieplarnianych** - globalna produkcja zwierzęca odpowiada za ok. **14,5% wszystkich antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych**. Jest to sektor generujący głównie metan (CH₄) i podtlenek azotu (N₂O), gazy o znacznie wyższym potencjale cieplarnianym niż CO₂.
- b. **Zanieczyszczenie wody i gleby** - hodowla przemysłowa jest głównym źródłem zanieczyszczenia wód azotanami z gnojowicy, co prowadzi do eutrofizacji (przeżyźnienia) rzek i Bałtyku. Generuje również ogromne ilości amoniaku, który zakwasza gleby. Wokół ferm notuje się także uciążliwy odór (amoniak, siarkowodór), który jest nie tylko dyskomfortem, ale realnym zagrożeniem dla zdrowia mieszkańców.

- c. **Utrata bioróżnorodności** - według raportu IPBES, hodowla zwierząt jest głównym czynnikiem utraty bioróżnorodności na świecie, odpowiadając m.in. za wylesianie pod uprawy paszowe.

Promowanie spożycia mięsa i nabiału w szkołach jest sprzeczne z polityką klimatyczną Unii Europejskiej (Europejski Zielony Ład) i celami redukcji emisji, do których zobowiązała się Polska.

Szanowna Pani Ministro, wierzymy, że zdrowie dzieci, sprawiedliwość społeczna i troska o przyszłość naszej planety są wartościami, które wspólnie podzielamy. Projektowane rozporządzenie w obecnej formie stanowi krok wstecz.

W imieniu Green REV Institute, Federacji Bezpieczna Żywność oraz wspierających nasze stanowiska organizacji pozarządowych, ruchów i inicjatyw, **zwracamy się z uprzejmą prośbą o spotkanie**. Podczas spotkania chcielibyśmy szczegółowo przedstawić argumenty oraz propozycje zmian, które sprawią, że system żywienia w polskich szkołach będzie zrównoważony, włączający, zdrowy i zgodny z wyzwaniami XXI wieku.

Z wyrazami szacunku,

Anna Spurek,

Prezeska Green REV Institute & Federacji Bezpieczna Żywność